

نومرو : ۱۰۲

اداره خانه

ایستانبول. جفال اوغلی، دائرۃ اجتہاد

تہلہ فون نومروسی : ۸۶۵

“ Idjtihad ” Constantinople

بشنجی سنہ

اجتہاد

حربت فکریہ یہ خادم
ہر ہفتہ چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعہ

مدیر مرخص : الہامی صفا

۱۷ نیسان ۱۳۳۰

آبوندہ

سنہ لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیہ ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخہ سی ۵۰ بارہ

کل بر ید معلولی طوت ای دست صیانت !
سفسک ویره جک غائب اولان قوتی یالکز.

کل بر ید معلولی طوت ای دست طبیعت !
زیرا قویه جق شیمدی او بر بارکرانله .
بر آن بیلله غیب ایتمه طوت ای دست صیانت !
صیق بر ید معلولی صمیمی هیجانله .

صیق بر ید معلولی که بر تازه حرارت
سردی سیه فامی بر آنده ایصیتسین ،
بر آنده ایصیتسین او بر افسرده سعادت .
قورتار بوید عاجزی ای دست رهاکار !
بر بازکراندن و کوتور صوکره حیانتک
ویر دست پر امیدینه مسرور وفاکار .

ایسته میور . نه ولرده یاخود حرمده ، ناصل ایسترسه کز ، بو
ثور تو بر طرفه براقیلر . واکوزمان سزک مملکتکیزک قادیلرنندن
قیافته هیچ بر فرقلری قالمز .

بارسک صوک موده سی انکلترده کورونمده دن برسنه اول
استانبولده کندخی کوستر .

خلوقک نطقی بوراده بیتور . فضله سوزلرله بونطقک
تأثیرنی صولدورمق ایسته م . یالکز انکلیز تربیه سنک
شوفیضنه حیرام .

خلوق طوغرونی ، طوغرو بیلدیکی سویله مکدن
چکینه میور . آمریقاییلره قارشی یالکز تورکلکی مدافعه
ایله قالمیه رق آرادده ، حقلی نقطه لرده ، اونلری ایگنه له مکدن ده
چکینه من بو قهرمان چو جوق بزه ثورنک اولمالیدر .

علی قاسمی

حجله ابار

« خدمتچی قیز » دن مفرز

یالکز چالیشیر ؛ قالمق ایچون صانکه بر علم
یچاره قیزک قوت بازوخی ایستر .

محشرده کیز صانکه او ، امواته دمام
دستنده کی ارواحی ویریرمش کی هریر

محتاج قالیر صانکه بونکبتلی تماسه ؛

هرشی دیریلیر بر اولو امیدک ایله ،
هرشی قویولور بر اولو امید ایله رقصه ،
هپ بر اولو امید ویریر زنده وسیله .

مجروح اولان عمرکه بواشباحه بیانی

بر روح طربزا ویریورکن ابدیا
یچاره ! یازیق قالیه جق کندیکه برشی .

قالیدریغک اشباح ایله ای دختر عنناک

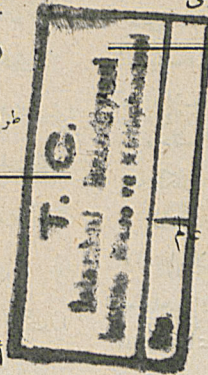
قالقار او سنک بارکرانک ، دهاسندن

غصب ایله جک عمریکی بر چوق خس وخاشاک

•••

ای دست طبیعت ، یتیش ای دست طبیعت !

محتاج سنک قوت دیرینه که بر قیز .

زعم زاده حسن فرمیی

طرابلس غرب - مایس ۱۳۱۴

آلمانیسا ایش باشنده

— منشأر . اساسلر —

آلی سنه مقدم - علم وفنه پرسفتش - ایلک شائقه
صناعی نك عدم موفقیتی - تکرار اکتساب متانت - ایکنجی
کیلومک ضربه تشویق .

للی سنه مقدم آلمانیا پک فقیر بر مملکت ایدی ،
بو کونکی آلمانلر اونی هیچ انکار ایتمزلر . آلمانیا نك
سعادتدن محرومیتی ایچین کویا طبیعت ایله او مملکت
اهالیسی او زمانه قادار بر لرینه یمن ویرمشلردی . اوتوز
سنه محاربه سیله اوندنجی عصرده نفوساً ، عمراناً خراب
اولان . دیگر حر بلرله اون طقوزنجی عصرده سیاسی ،
اجتماعی زلزله لر ایله صارصیلان ، خلقت ضررینه بیوک
حکمدار مضحکه و هائله لری اوینایان آج ، حریص
پرنسجکلر کرویه له تضییق اولسان آلمانیا ؛ داهایون
سکزنجی عصرک ابتداسنده ، فرانسه انقلاب کیر
و ایمپراطورلنک قذلی محارباتنه صحنه ده اولمشدر . آلمانیا
تکرار صلحه قاووشدینی زمان ، « اتفاق مقدس » ک بر
چوغنک ظهورینه مانع اولدینی کوچک پرنسلر ، بو سفر

مبدول معدن کوموری حوضه لری ایله (شتاسفورت) ک (پوتاس) معدنی طمارلرندن ماعدا آلمانیا نك پك آزمنابع معدنیه سی واردر . زیرا عنصر لردنبری ایشله یین (خارچ) همان توکنمک اوزره در .

حدود طبیعی سی اونی استیلالردن قورویه من . معظم براردویه دائما محتاجدر .

اسکی برعرقک امین ومین اساسلر اوزرینه مسعود وقادر بر ایمراطورلق بنا ایده بیلمه سی ایچین ثبات وتعد ، قدرت ومجال ، اتفاق واتحاد کیی اوصافه تصاحب ایجاب ایدیوردی .

ایشته آلمانیا بونا موفوق اولدق دن باشقه علمه اختیار لامش بر ملتدن تکرار کنج له شن - محتشم بر قوم عرض ایتدی .. (هامبرغ) ، (فرانقفورت) ، (برده) سربست شهر لری له ، (رهن پروسیایی) . (فرای بهرغ) و (خارچ) مناطق معدنیه سی ، و (ساقس) ک بعض اقسام ممتازده سی کچی جرمن مملکتسک یالکیز بر قاق پارجه سی قرون وسطی ده تجاری ، مالی ، صناعی بر فعالیتک منظره سی ارانه ایدیوردی .

دزه بکلکی هوای نسیمی سی ایله محاط ؛ فقر و ضرورت ، عدم اقتدار سیاسی به محکوم بتون اقسام متبایه بیرا پوصه سی ، چاودار آتمکی ، فیلوزوفی ، ادبیات و علم ایله بسله نیورایدی .

یوم انتباهده آلمانلر عالم اولدق لری اونیوتمادیلر . انکشاف لری نك اصول لری ، عنصر لری بو علم وفن دن ایسته دیلر . صو ک درجه ده فی بر تشکیلات بو کونکی آلمانیا نك صفت میزه سی اولدی .

دیگر هیچ بر بیو ک مملکت ، عنغوی و بدیی اصول لری له نه (فرانسه) ؛ جسور ، سربست ، ظرافت و بساطت پرور فقط صرف تجرب به ایله یتشمش ماهر عملی لری ایله نه (انکلتزه) ؛ اسکی اصوللره عدم تنزل ایله باقان غیور و کشفی مخترعلری ایله نه ده (آمریکا) معلومات فیه نك منظم و معقول طرز لردنه صنایعه تطبیقاتی خصوصنده المانلره حقیقه مازلر ..

آلمانلر ایچین تحصیل هر شیک اساسیدر . ترقیلری نك میلادی بیو ک عالم لری ، (بوزنه) ، (تادر) ،

دها آز مقدارده ، تکرار سر زده ظهور اولمشلردی . برنسلکلرک آز مقدارده تکرار تأسسنه باعث اولدیغندن دولایی ، (ناپولئون) ک فداقلری نه رغما ، بو کون بتون آلمانلر ایمراطوره ، هیچ اولمز سه بو ایلیکی ایچین ، مدیون شکر اندرلر ...

(۱۸۳۰) . طوغری (Zollverein) زولفراین - برنسلکر آره سنده کمرک اتحادی) ؛ برلشمکه میال اولان بو عناصر متفرقه نك آره سنده ایلك رابطه یی تأسیس ایتدی ..

نهایت ، پروسیانک آوان تعالی سی کلدی ، دایاندی .. ۱۸۶۴ ، ۱۸۶۶ ، ۱۸۷۰ (هکمونیا سنی - تحکمی) تأیید ایتدیلر .. حمایه سی آتنده آلمان وحدتی یاراتیلدی .. مملکت انکشاف ایده بیله جک شکل معقولی بولدی . فقط اونک مرکب اولدی (۵۴۰.۰۰۰) کیلو متره مربعی اراضی ، جغرافیا نقطه نظرندن ، یک غیر مساوی بر قیمت ده در . نهر مسیر لری حای وسطی وادیلر منبت . لیکن کاملاً شماله متوجه منصلرینه دوغری غیر منبت ، طور بی [*] و قوملی در . یوقاری (باوی بهر) دن ماعدا یرلرده آز یوکسک اولان (Hartz - خارچ) ، (قره اورمان) ، (تاونوس) ، (فرانقونی) ، (توره نج) سلسله جبالی ، نهر لری سهولته قابل سیر و سفر قیلان اقسامی تشکیل ایدر ..

(بالطق) دکزی ساحل لری نه موازی یتمز توکنمز کولچکر ، قوم سلسله جبالی ؛ شمال دکزی بونجه اوجی بوجاغی بولماز طوریه لر بیکر جه هکتار اراضی نك زراعتدن محرومیتنه سبب اولور .

دانیار قه دن ضبطی ایجاب ایش اولان (کیل) لیانندن ماعدا آلمان ساحل لرنده هر سا نامنه لایق بر بحری محل یوقدر .. نهر لری قومی منصلر نده ، ده لئالرنده دست بشره او یولمش صنعی لیانلر لاینقطع طار اتمق ایستر ، قیشک بر جوق آیلرنده بوزلره مستور و مسدود اولغه محکوم اولور .

(ساقس) ک ، (سیلزی) نك ، (وهستالیا) نك

[*] چورومش نباتادن متحصل بر نوع کوموردر .

(هوف مان) ، (لیه بیغ) ، (هومبولد) ه قادار
چیقارمغه تردد ایتزلر ..

نفسلرینه پایانسز بر اعتماد ویرن موفقیات عسکریه لرندن
صکره ، آلمان اتحادی بر امر واقع اولور اولماز ، مسلك
صناعیه آتیلما نك زمانی کلدیکنه ایمان ایتدیلر . هر شیئی
اجرا ایچین قازاندقلری میلارلرله تضمینات بر سرمایه
کافیه کبی کوروندی . صنعت طوغری بر شاققه عمومیه
باشلادی .. حالوکه ، کرک چابوق داغیلش منابعه
فضله وضع اعتماد ایتهلرندن اولسون ، کرکسه تجربه سز-
لکلرندن اولسون بوايلک ایدن قورتولوش مسعود
اولمادی .

آلمان اجتهادات صناعیه سنک ایلک صولت لری
« ۱۸۷۱ » ه چیقارمق طوغری در .

فقط انکشاف حاضرینک سبینی (۵) میلار فرانسر
تضمیناته اسناد خطادر .

فی الحقیقه ، ۱۸۷۴ ده مدهش بر بحران بوتون
آلمانیا اوزرینه چوکدی . بو بحران اودزجه غدارانه
ایدی که تکرار فقیرلهشن آلمانیایی کندی طوپلایان
فرانسه ایله مقایسه ایدن (بیسمارق) اثرینک افلاس
ایتدیکی ظنیه تکرار حربه باشلامی دوشوندی . برکت
ویرسون که قوتلی مداخلات اونی توقیف ایتدی ..

آلمانیا صناعی موازتنی آلمدن ارزون مدت اهتزاز
ایتدی . اغتشاشک قوربانلری چوق اولدی . ایلک
سیاحترلرمده اونک انقاضنه پک چوق تصادف ایتدم : اسکی
سرمست تجارتخانه لک صاحب لری بوکون بر فقیر ،
ناچیز محاسبه مأموری اولش ایدیلر .

هر کسک غیرت وثباتی سایه سنده وضعیت تکرار
یواش یواش تأسس ایتدی . وحقیقی ترقی ۱۸۸۵ دن
صوکره باشلادی .

ایشته بو زماندن اعتبار آدرکه ، اوروپانک امثالی
هیچ بریده کوستره مدیکی ، بوتون شعبات صناعیه نك
احصائیاتی هندسیاً متزاید بر ترقی عرض ایتدی .

برملنک فعالیتی اُک دوغری اولارق اولچمک ایچین
ایکی محصولک : معدن کموری ایله دمیرک علی التوالی

کچدکاری صفحات ارقامی کوزدن کچیرمه لی در .

بر چوق سنه لر دنبری دمیر محصولی انکلتزه نك کنی
تجاوز ایدیور ! دوکه دمیرک چلیکه تقلبی ایچین (طوماس-
زیلقر میست) اصول جدیده لریتک آلمانلر طرفدن عمومیتله
قبولی بوتوقی تأمین ایتدی . دائمی تکملات ویکی اصوللرک
تطبیق له در که آلمانیا هر شیده رقیلرینه تحکمی تأمین ایشدی .
ایکنجی (کینوم) تحت ایمر اطوری یه چیقارق آلمان
صنایع نك موفقیات اولیه سنی سلاملا ییلادی . اوبو موفقیات
یورولمز ، آتشین ، نمایشکار بر محرکی اولدی . آلمانیا نك
باشلیجه اوصافندن برنجی سی منطقی ، ایکنجی سی تناسلی
اولق در .

برنجی سی سایه سنده منابع طبیعی سی پک محدود بر
مملکت ده ، ایکنجی سنک اونی اُک سفیل بر شرائط حیاتیه یه
سوق ایده جکنی سهولته آکلادی . نفوسک فضله سنی قبول
ایچین مستملکاتی اولمادیغندن اقسام خسه جهانمه هاجرت
ایدیلوردی .. بو خروج بعض سنه لر (۱۵۰۰,۰۰۰) نفوسه
اصل اولیوردی . فقط تراید نفوس سنوی (۸۰۰,۰۰۰) دن
زیاده یوکسلوردی . ۱۸۷۰ ده (۳۶) میلیوندن آزنفوس
واردی . بوکون (۶۵) میلیونه ترفع ایتدی . یشامق ایجاب
ایدیلوردی . (ساقسون - له - سیله زین) کبی قوم مشولر
حسابنه طفیلیانه یاشامق ، اسکی برانده نورغلی واری
اونلرک اوزرینه چوللانمق آرتق ممکن اولدیغندن منابع
فن وسیعه مراجعت ایدیلدی .

فن وسیعی مطلبه جواب ویردیلر : بربری اوزرینه
وسائط استحصالی ، رفاهی ، نهایت ثروتی کتیردیلر ..
احتیاج ، صنایعک والده سی اولدی ..

فقط عین زمانده مملکتک سجه ومنظره سی کاملاً
تبدل ایتده دی . کویلی خلقت فضله سی شهرلره تهاجم ایچین
صحرا لری ترک ایتدی . پروسیا پولونیاسی ، پومه رانیا کبی
شرق و شمال شرقی ولایات فقیره سنک سکنه سی (رهن) ک
(آله) نك مراکز صنایعنه ، (برلین) ه طوغری توجه
ایتدیلر . یاریم عصر دن آز بر متده ایکی ، بش ، حتی
اون مثلی بویودیلر .

هر طرفده فابریقه لر ، افلاکه سر چکن باجالر ،

اشخاص خصوصیه کی حکومت و هر کس ، یالکز
عمومی دکل ، فقط اختصاصی و مسلکی بر معارف و تعلیم
و تربیه نك - اوکره تمکسزین بر صنعتی اجرایه مزاجاً
غیر مستعد - آلمانہ لزوم مبرمنی ادراك ایتدی ...

مترجمی : اورمضانہ رضا

رباعیات خیام

کونیند بهشت و حور و کوثر باشد
وان جامی ناب و شهد و سکر باشد
بر کن قدح باده و دردستم نه
نقدی ز هزار نسیه بهتر باشد .

دیر لکه جنت ، حور ، کوثر و اولاجاق ، اوراده صاف شراب ،
بال و شکر بولوناجاق . سن باده قدحنی دولدور ، بانا ویر ،
بیر پشین بیک آلا جاق دن داها ای در . [*]

کر باده بکوه در دهی رقص کند
ناقص بود آن که باده را نقص کند
از باده مرا توبه چه می فرمائی
روحیست که او تربیت شخص کند .

طاغہ شراب ویر سهك شوقدن اوینار . شرابی استخفاف
ایدن کامل آدم دکلدر . بزه نه دن شراب ایچمه یه توبه اتمه بی امر
ایدیورسین : او بیر روحدر ، که شخصی تربیه ایدر . [**]

که گه دل من در این قفس تنک آید
ارهمر هی آب و گلش ننگ آید
کفتم مکر بشکستم این زندانرا
پایم زرکاب شرع بر سنک آید .

[*] ابوالعلاء المعری :

أترك ههنا الصبياء نقداً
لما وعدوك من لبن وخمر
حيات ، ثم موت ، ثم حشر
كلام خرافة يا ام عمرو

دیر که معناسی شودر : اخرتد ویر یله جکی وعد اولونان سود و شراب
ایچین بن المده کی قدحی بر اقبیری م . حیات ، صوکره ، اولوم ، صوکره ده
حشر و ارمش ای عمروك آتیه سی بو مارطاوال در .

[**] « بد ما به اولان آ کلاشیلیر مجلس مید

عشرت کهر آدمی تمیزه محک در »

— ضیا پاشا —

دارالمساعیلر ، آبدوی دمیرویل غارلری کویا بر قوه سحریه
ایله بردنبره یو کسه لدیلر . انگلیزره ، فلامانلر کبی آلمانلرده
زراعی بر ملت ایکن صنعتکار بر قوم اولدیلر . ایشته
بوزماندن اعتباراً یکی تمایلات اقتصادی طوغدی .

فنی و شدید غیر تلمه رغماً یرلی زراعت بوکون آلمانیا
سکنه سنی بسله مکه کفایت ایتیمور . اهالی نك تغذیه سی ایچین
ادخالات کثیره یه احتیاج مس ایدیور . حیوانات ادخالاتی
محصولات صناعیه اخراج آتیه لادیه ایدیلور .

اوجوز آتمک یمک ایسته ین یعنی حیواناتک سر است
دخولنی ایسته ین صنعتکارلر ، عمله ، شهرلی تاجر
مستهلک لرایله ، حیوانات فیثاتنک یو کسکلکنک محافظه سنی
آرزو ایدن اصحاب اراضی و چیفتجی لر آره سنده کی ضدیت
ثابت ایشته بوندن ایلری کلیور .

مجادله بعض نقاطده او یله حاد بر درجه یه کلدی که
پارلامنتویه بیله سرایت ایتدی . بو مسئله آلمان ملتی
غیر قابل ارجاع سپرلرینه ، غیر قابل انفکاک بر صورتده
پایشمش ایکی اردوگاهه آپردی ! . اکثریتله آلمانیا
جاهیر متفقہ آمریقایه بکزه تیلیر . بو ایکی قوم جاهدک
یکرمی بش سنه دنیری بر لکده میدان کتیر دکلری ترقیات
آرتق خارقه لری آشدی ! . فقط اراضی مسئله سی
اونلری بر بندن اساساً آیریور : یکی کله جکلره
ایشله دیله لری ایچین عرض وجود ایدن طبعی
ثروتلری ، بالطه کیرمه مش اورمانلری ، باکر
اراضی زراعیه یی حامل و بیتمز منابعی شامل پایانمز
بر ساحه اوزرینه پاییلمش (۸۵) میلیون سکنه سیله معظم
جمهوریتی بر طرفده ... صنایعی ایچین غیر کافی اولان
کوردن ماعداء تحت الترابنده کی معدنلری اولجه ایشله دیلمش ،
مقداراً آزالمش ، بعض طرفلری اکیله بیلیمک ایچین
چوق امکله محتاج بناء علیه اقسام زراعیه آره ، کیلومتره
مربعنه (۲۵) کشتی دوشن دار حدودلر ایچنه صیقشمش
آلمان ملتی دیگر طرفده مشاهده ایدیورز ..

بودونیتک اسبابی آلمان چالشمه سیله ، تربیه دیده
ثباتیه ، انتظام پرستی سیله ، ولودیتک اداره فیه سیله
تضییع مجبور اولدی ..